

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ ім. М.С. ПОЛЯКОВА

Розглянуто та ухвалено
Вченою радою
Інституту геотехнічної механіки
ім. М.С. Полякова НАН України
протокол № 14
від « 08 » грудня 2016 року

академік НАН України

А.Ф. Булат

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ФОРМУВАННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ**

м. Дніпро-2016

1. Загальні положення

1.1. Положення про формування, затвердження та оновлення освітньо-наукових програм в Інституті геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова Національної академії наук України (далі - Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, ухвалених в травні 2015 р., Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23.03.3016 р. № 261, Положення організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України.

1.2. Освітньо-наукова програма (надалі – ОНП) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

ОНП розробляють для кожної спеціальності Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова Національної академії наук України (надалі – Інститут).

1.3. Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України № 111 від 15.09.2016 р. Інститут здійснює освітню діяльність у сфері вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) за спеціальностями: 103 «Науки про Землю» (спеціалізація «Геологія твердих горючих копалин»); 133 «Галузеве машинобудування» (спеціалізація «Гірничі машини»); 184 «Гірництво» (спеціалізація «Підземна розробка родовищ корисних копалин»; «Відкрита розробка родовищ корисних копалин»); 131 «Прикладна механіка» (спеціалізація «Геотехнічна і гірнична механіка»); 263 «Цивільна безпека (спеціалізація «Охорона праці») заочною та заочною формами навчання.

1.4. Успішне виконання ОНП, проведення науково-дослідницької діяльності та захист дисертаційної роботи здобувачем є підставою для присудження йому відповідного ступеня вищої освіти – доктора філософії.

1.5. Основні принципи, на базі яких розробляються ОНП:

- системність - дотримання відповідності мети, змісту ОНП, методів, форм, засобів, технологій і механізмів реалізації освітнього процесу очікуваним результатам навчання;

- наступність - наявність послідовного зв'язку між різними етапами освітнього процесу та ступенями вищої освіти;

- іноваційність та інтегрованість освіти і науки - врахування сучасних досягнень розвитку науки та відображення результатів наукових досліджень у змісті ОНП;

- зорієнтованість освітнього процесу на здобувача, його здатність навчатися та набувати ним відповідні компетентності;

- формування компетентностей здобувачів як результатів їх навчання;

- врахування потреб, інтересів та вимог усіх зацікавлених сторін;

- інтеграція освітнього процесу у європейський простір вищої освіти;

- модульність - структурування змісту ОНП;

- гнучкість та мобільність структури ОНП - можливість адаптації структури і змісту ОНП до змін потреб та інтересів зацікавлених сторін;

- об'єктивність навантаження компонентами ОНП;

- збалансованість та реалістичність ОНП - об'єктивність присвоєння кредитів компонентам ОНП, здатність здобувачів у визначені терміни навчання набути очікувані компетентності за результатами виконання програми;

- відповідність ОНП національній рамці кваліфікацій та стандартам вищої освіти.

1.6. Вимоги до ОНП, які регламентовані стандартами вищої освіти:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

- наявність переліку компетентностей здобувача;

- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- форми атестації здобувачів вищої освіти;

- відповідність вимогам системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Інституту.

2. Структура та зміст освітньо-наукових програм

2.1. ОНП складається з:

- титульної сторінки;

- передмови;

- опису профілю ОНП;

- розподіл змісту ОНП;

- інформації про форми атестації здобувачів вищої освіти;

- матриці співвідношення компетентностей до дисциплін навчального плану зі спеціальностей.

2.2. Опис профілю ОНП відображає основні їх риси та найсуттєвішу інформацію про них, визначає предметну галузь, до якої вони належать, специфічні особливості, що відрізняють ОНП від інших подібних програм. Опис профілю ОНП містить загальну інформацію, мету ОНП, характеристику ОНП, а також інформацію щодо: здатності здобувача до працевлаштування та

подальшого навчання; викладання та оцінювання; програмних компетентностей; програмних результатів навчання (знань, умінь, здатностей до комунікацій, самостійної діяльності, відповідальності); ресурсного забезпечення реалізації програми та академічної мобільності.

2.3. Розподіл змісту ОНП за групами компонент та циклами підготовки відображає розподіл обсягу компонентів ОНП за циклами загальної та професійної підготовки та обов'язковими і вибірковими складовими.

2.4. Інформація щодо форм атестації - форми підсумкової атестації здобувачів вищої освіти за результатами виконання ОНП (випусковий екзамен та/або захист кваліфікаційної роботи).

2.5. Матриця співвідношення компетентностей до дисциплін навчального плану зі спеціальностей визначає взаємозв'язок програмних результатів навчання, програмних компетентностей та компонент ОНП.

3. Порядок формування та затвердження освітніх програм

3.1. Для формування ОНП спеціальності вчена рада Інституту своїм рішенням затверджує проектну групу, керівник якої є гарантом ОНП.

3.2. Гарант ОНП повинен відповідати вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.

3.3. До складу проектної групи можуть входити члени наукового колективу Інституту, представники молодих вчених Інституту, представники потенційних роботодавців.

3.4. Проектна група розробляє проект ОНП, який затверджує вчена рада Інституту.

3.5. На підставі затвердженої ОНП за кожною спеціальністю розробляють навчальні плани та пояснювальні записки до навчальних планів.

3.5.1. Навчальний план містить перелік компонентів ОНП – назви обов'язкових і вибіркових компонентів, обсягами в годинах та кредитах та формами підсумкового контролю у розрізі циклів загальної і професійної підготовки.

3.5.2. Пояснювальна записка до навчального плану містить інформацію по кожній навчальній дисципліні щодо компетентностей#, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у результаті вивчення дисципліни, програмні результати навчання.

4. Поточний моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітньо-наукових програм

4.1. Процес реалізації освітньо-наукової програми включає її моніторинг та перегляд з метою удосконалення, що передбачає часткове оновлення або модернізацію змісту ОНП.

4.2. Моніторинг ОНП здійснює гарант освітньої діяльності та вчена рада Інституту. Моніторинг дозволяє визначити повноту досягнення встановленої мети потребам здобувачів, можливих роботодавців, інших зацікавлених сторін.

4.3. Моніторинг ОНП передбачає оцінювання:

- відповідності ОНП досягненням науки у відповідній сфері знань, тенденціям розвитку економіки і суспільства;
- врахування змін потреб здобувачів, роботодавців та інших груп зацікавлених сторін;
- спроможності здобувачів виконати навчальне навантаження ОНП та набути очікувані компетентності;
- затребуваності на ринку праці фахівців, які здобули вищу освіту за ОНП.

4.4. Моніторинг ОНП здійснюють з використанням таких методів:

- опитування (анкетування) здобувачів, роботодавців та інших груп зацікавлених сторін;
- аналіз результатів оцінювання досягнень здобувачів;
- порівняння з ОНП суміжних спеціальностей та ОНП інших ВНЗ, в тому числі закордонних.

4.5. На підставі результатів поточного моніторингу проектна група здійснює оновлення ОНП.

4.6. Підставами для оновлення ОНП є:

- результати моніторингу;
- пропозиції учасників освітнього процесу, які задіяні в реалізації ОНП;
- пропозиції випускників, роботодавців та інших зацікавлених сторін;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-наукової програми тощо.

4.7. Оновлення ОНП передбачає внесення часткових змін до структурних елементів ОНП, окрім пунктів, що стосуються особливостей ОНП, її цілей і програмних результатів навчання. Таке оновлення ОНП не передбачає її перезатвердження.

Вчений секретар Інституту
докт. техн. наук

Шевченко В.Г.